

Değerli katılımcılar

Afetlerde kurtarma ekiplerinin ve yardımların afet bölgesinin tümüne kısa sürede ulaşması mümkün değildir. Büyük afetler sonrası kurtarılanların çoğu, ilk 24 saat içinde çevreden yetişen, genellikle eğitimi ve ekipmanı olmayan yakınları ve komşuları tarafından kurtarılmaktadır. Depremler sonrasında en etkin kurtarma, hayatta kalmış diğer felaketzedeler tarafından yapılır (*De Bruycker, 1985; Roces, 1992*).

Ermenistan Depremi'nden sonra yapılan retrospektif bir analize göre kurtarılanların büyük bir çoğunluğu aynı yerde yaşayan ve felaketten yara almadan kurtulan (eğitilmemiş) komşuları tarafından enkazdan çıkarılmışlardır. Bu analizde, felaketzedelerin %2,5'u Sovyet uzmanlar tarafından ve ancak %1'den azı yabancı uzman ekipler tarafından kurtarılmıştır.

Afet sonrası en erken ve etkili yardımın hayatta kalmış diğer afetzedeler tarafından başlatılıyor olması, afet öncesi eğitim ve hazırlığın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle riskli bölgelerde yaşayanlara afet sırasında nasıl davranacağı ve ilkyardım konusunda eğitim verilmelidir. Bu amaçla afet planları içerisinde; risk altındaki nüfus ve bölgelerin belirlenmesi, ihtiyaç duyulacak malzeme, araç-gereçlerin temini ve depolanması, görevli personel ile halkın ilk yardım (TYD) ve afet hizmetlerine ilişkin eğitimi, görev tanımları, ekiplerin kurulması, örgütlenme ile ilgili plan-program yapılması önem arz etmektedir.

Fertlerin ve toplumun temel sağlık bilgisinin artırılması, ilkyardım bilgi ve becerisinin toplumun her bireyine öğretilmesi, her kamu, özel kurum ve kuruluşunda personel sayılarına göre ilkyardımcı bulundurulması ve bu doğrultuda eğitimci eğitmeni, ilkyardım eğitmeni yetiştirecek, ilkyardım eğitimi düzenleyecek kuruluş ve merkezlerin açılış, işleyiş ve denetimi ile ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla; 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9. Maddesinin c bendi, 1693 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 179. Maddesi ve Sağlık

Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9. Maddesine dayanılarak 22/05/2002 tarih ve 24762 sayılı resmi gazete ile halen yürürlükte olan ilkyardım yönetmeliği yayımlanmış ve 18/03/2004 tarih ve 25406 sayılı resmi gazete ile revize edilmiştir.

Bu yönetmeliğe göre tüm kurum ve kuruluşlarda istihdam edilen her yirmi personel için bir kişi, ağır ve tehlikeli işler kapsamında bulunan işyerlerinde, her on personel için bir kişi olmak üzere, bu yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş bir merkezden en az “Temel İlkyardım Eğitimi” sertifikası almış ilkyardımcıların bulundurulması zorunludur.

Sürücü kursları ve ilkyardımın eğitiminin zorunlu olduğu kurslarda verilecek ilkyardım eğitimlerinin bu yönetmeliğe göre sertifika almış eğitimciler tarafından verilmesi zorunlu olup denetimleri müdürlük adına Acil Sağlık Hizmetleri Şubesi tarafından yapılır.

Aynı yönetmelikle eğitim süreleri; temel ilkyardım eğitimi için toplam iki günden az on günden çok olmamak üzere asgari on altı saat, standart ilkyardım eğitimi için toplam 5 günden az on günden çok olmamak üzere asgari kırk saat olarak düzenlenmiştir.

İlkyardımcı sertifikaları ve ilkyardımcı belgesinin geçerlilik süresi 3 yıldır. Güncelleme eğitimleri, sertifikada belirtilen eğitim süresinin yarısı olacak şekilde düzenlenir.

29 Mayıs 2013 tarih ve 28661 sayılı resmi gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'ne göre trafikte temel ilk yardım uygulamaları ile ilgili konularını içeren ilkyardım dersi 8 saat teorik olarak verilir.

Halkın sağlığını etkileyen acil durumların ve afetlerin sağlık üzerindeki etkisini azaltmak bakanlığımızın ana hedeflerindedir Bu amaçla oluşturulan stratejiler; afete karşı hazırlığı güçlendirmek, afet koordinasyonunu güçlendirmek, acil durumlar ve afetler sırasında ve sonrasında hizmet sunumunu iyileştirmek olarak sayılabilir. İlkyardım eğitimi almış kişi

sayısı 2011 yılı itibari ile binde 0,5 iken 2017 de binde 20, 2023 de binde 40'a çıkarılması öngörülmektedir. Bu da; ilkyardım konusunda farkındalık oluşturacak eğitim ve kampanyalar düzenlemekle, öğretmenlere, emniyet görevlilerine, er/erbaşlara ilk yardım eğitimi verilmesini sağlamakla ve Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği yaparak ilköğretim ve orta öğretimde ilk yardım eğitimi müfredatını güncelleyerek toplumda ilk yardım bilgi ve becerisini kazandıracak eğitim programları oluşturmakla mümkün olacaktır.

Bu kapsamda 2014 -2015 eğitim öğretim yılında başlamak üzere, Bakanlığımız ve Milli Eğitim bakanlığı ile yapılan ortak çalışmalar sonucunda ilkyardım eğitimi; ilkokul 4. sınıfta genel bilgilendirme, lise 4. sınıfta tüm müfredat olmak üzere yeni eğitim sistemine girmiş ve sürücü kurslarında eğitim vereceklerin sertifikalı ilkyardım eğitmeni olması sağlanmıştır.

Riskli bölgeler için afet ve acil durumlarda ilk yardım konusuna yönelik ilkyardım eğitim programlarının oluşturularak temel afet bilinci eğitimi ile birlikte topluma ücretsiz olarak verilmesi, temel yaşam desteği ve otomatik eksternal defibrilatör kullanımına yönelik eğitim programları ile yasal alt yapısının oluşturulması afete hazır toplum yapılanması için elzemdir. Bu görüş ve hedef doğrultusunda; 16.09 2014 tarihinde görüşe gönderilen taslak yönetmelikte;

- İlk yardım eğitimi, OED eğitimini de kapsayacak şekilde 16 saatlik bir eğitim olarak belirlenmiştir.
- Ana hedefimiz doğru ilkyardım bilgisini, belirlenmiş standartlarla bireylere ulaştırmak olduğundan Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programı dahilinde ilkyardım eğitimi verecek öğretmenlerin öncelikle, 16 saatlik ilkyardım eğitimini almaları zorunlu hale getirilmiştir.
- İlk yardımcısı ve zorunlu ilkyardımcısı istihdamı; "az tehlikeli işyerlerinde her 20 çalışan için bir kişi, tehlikeli işyerlerinde her 15 çalışana kadar bir kişi, çok

tehlikeli işyerlerinde, her 10 çalışana kadar bir kişi, olmak üzere yetkilendirilmiş ilkyardımcı bulundurması zorunludur” şeklinde değiştirilmiştir.

- İlkyardım eğitim merkezi açma işlemleri prosedür açısından kolaylaştırılmış ancak, araç- gereç listesi ve sayısı açısından da uygun standartlara getirilmiştir.
- İlkyardım eğitim kitabımız yeniden yazılmış, son okuma ve resimleme çalışmaları devam etmektedir. İçinizde kitabımıza katkıda bulunmak isterseniz, bundan Bakanlığımız olarak çok memnun oluruz. Katkı vermek isteyenler sunum sonunda benimle iletişime geçebilirlerse sevinirim.
- Afetlere yönelik ilk yardım eğitim programı oluşturularak; TYD, kanamalarda ilkyardım, kırıklarda ilkyardım ve yanıklarda ilkyardım konu başlıklarından oluşan 4 saatlik ücretsiz bir eğitim planlanmıştır. Ayrıca,
- 2 saatlik ücretsiz Temel Yaşam Desteği eğitimi de taslak yönetmelikte yer almıştır.

Artık beklentimiz; özel merkezlerimiz ve il sağlık müdürlüklerimizin ücretsiz olarak verilmesi öngörülen bu eğitimlere tam destek vermeleridir.

2015 yılı hedefimiz ise; kendilerini gönüllü olarak tanımlayacak ilkyardımcılarımızı acil sağlık hizmeti sunumuna katılmaya teşvik etmek olacaktır. Komuta kontrol merkezlerimize düşen acil çağrılarda, yardım ihtiyacı olan kişinin bulunduğu yere en yakın gönüllü ilkyardımcımıza da çağrıda bulunarak ambulans ekiplerimiz olay yerine ulaşana kadar hastalarımıza ilkyardım uygulamasını yapılmasının sağlamak istemekteyiz.

Bin dokuz yüz doksan dokuz yılındaki Marmara Depremi'nin ardından, 2000 yılında Mahalle Afet Gönüllüleri (MAG) kurulmuştur. MAG yapılanması Türkiye'de afet bilincinin artırılması ve bireylerin afet durumunda “hayatta kalma ve sevdiklerini kurtarmaya çalışma”

refleksinin doğru biçimde hayata geçirilmesi için sivillerin eğitim almalarını hedeflemektedir. MAG temel eğitim programı kapsamında ilkyardım dersi 12 saat olarak verilmektedir. Kocaeli, Yalova, İstanbul, Bursa ve İzmir illerinde toplam 109 mahallede 5008 MAG bulunmaktadır. Mahalle Afet Gönüllülüđünün desteklenerek yaygınlaştırılması afetlerde yardım organizasyonlarının yerel düzeyden desteklenmesine imkân verdiği gibi doğru ilkyardım uygulamalarının hayata geçmesi ile daha fazla afetzedenin hayata tutunmasında katkıda bulunacaktır.

Teşekkür ederim.

Dr.Mesut YILMAZ

Bursa İl Sağlık Müdürlüğü